

2010-03-23

LS 1001-0048

Landstingsstyrelsen, ärende 29

Yttrande över diskussionspromemorian Bättre vård och stöd för individen, om ansvar och tvång i den svenska missbruks- och beroendevården

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet föreslår landstingsstyrelsen besluta

att avge yttrande till Missbruksutredningen enligt denna skrivelse.

Landstingsstyrelsen delar i huvudsak den problembild som utredningen redovisar när det gäller missbruksvården och beroendevården i landet. Styrelsen vill dock påpeka hur olika förutsättningarna för utveckling är i olika delar av landet och betona vikten av ett konsekvent patientperspektiv.

Landstingsstyrelsen anser att samarbetet med kommunerna i Stockholms län fungerar relativt bra. Framgångsfaktorerna är främst två. För det första att det finns en missbrukspolicy som är gemensam för alla kommunerna och för landstinget och att denna policy är framtagen och fastställd av respektive huvudman. I policyn regleras och preciseras huvudmännens respektive ansvar för beroendevården. För det andra att det finns gemensamt drivna lokala beroendemottagningar i alla stadsdelar och kommuner i länet vid vilka klienter/patienter från socialtjänsten och hälso- och sjukvården kan få samordnade insatser från båda huvudmännen eller från respektive huvudman.

Det finns brister hos såväl landstinget som kommunerna när det gäller både förebyggande insatser och tidig upptäckt, men dessa bör lösas genom ett tydliggörande av respektive huvudmans ansvar. Mot bakgrund av att samverkan mellan kommuner och landsting i Stockholms län fungerar relativt väl skulle en huvudmannaskapsförändring riskera att försvåra det långsiktiga och framgångsrika samarbetet mellan huvudmännen.

Landstingsstyrelsen stödjer förslaget om utveckling av någon form av vårdgaranti. En vårdgaranti bör införas som ger individen rätt till utredning, bedömning samt där efter insatser inom en viss given tid. Om huvudmannen inte uppfyller sina skyldigheter har individen rätt att erhålla vård och behandling i hela landet. Vårdgarantins innehåll ska kopplas till Socialstyrelsens nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevården.

Missbruksutredningen beskriver grundligt bristerna i den nuvarande lagstiftningen om tvångsvård med de delvis överlappande lagarna om vård av missbrukare respektive om psykiatrisk tvångsvård. Båda lagarna behöver enligt Landstingsstyrelsen ses över och rättsäkerhetsaspekterna förstärkas. Utredningen skissar på tre olika lösningar. En precisering av kriterierna för tvångsvård måste utformas och gränserna för viken lag som gäller för olika behov av tvångsvård måste göras.

Beträffande lagstiftningen om tvångsvård, förordar landstingsstyrelsen modell 1 som innebär att nuvarande LVM behålls, men justeras för att förstärka individens ställning och vårdkedjan.

Personer som blir föremål för lagen om tvångsvård har svåra missbruksproblem. Individens rättsäkerhet tas inte bättre tillvara på grund av en kontinuerlig omprövning var fjärde vecka (såsom föreslås i modell 2). Motiven till ansökan om utskrivning måste ske på individuell basis och inte utifrån fastställda tidsgränser. Modell 1 är att förorda eftersom den förstärker individens ställning, samtidigt som den håller fast vid principen om en vårdtid baserad på den enskildes behov.

Landstingsstyrelsen konstaterar till sist att mycket utredningsarbete återstår, inte minst behöver förslagen beskrivas och analyseras utifrån barnperspektivet.